Raadsvoorstel

Onderwerp:	Jaarrekening 2023 en begroting 2025 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Portefeuillehouder:	G. van Grootheest
Datum college besluit:	28 mei 2024
Behandelend ambtenaar:	M. Butselaar
Registratienummer:	GZDGCB1449266/1449815

Inleiding:

De gemeente Culemborg is deelnemer van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (hierna: VRGZ). De VRGZ is op 1 januari 2004 opgericht. Het is een organisatie voor brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit regionale samenwerkingsverband van 14 gemeenten is gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Wet veiligheidsregio's.

Aan de deelnemende gemeenten heeft het Dagelijks Bestuur van de VRGZ de jaarstukken 2023 en de ontwerpbegroting 2025 aangeboden. Het Dagelijks Bestuur verzoekt de gemeenteraden om een zienswijze te geven en deze vóór 10 juni 2024 kenbaar te maken. In overleg met de VRGZ, omdat de gecombineerde commissie-/ raadsvergadering van de gemeente Culemborg op 13 juni 2024 is, wordt de gemeente Culemborg verzocht om vrijdag 14 juni 2024 de zienswijze aan het Dagelijks Bestuur van de VRGZ kenbaar te maken.

Voorstel Raadsbesluit

De gemeenteraad van Culemborg besluit:

1. Zienswijze GZDGCB1449266/1471221 te versturen aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheídsregio Gelderland-Zuid.

Argumenten:

1.1 De onafhankelijke accountant heeft de conceptjaarrekening 2023 van de VRGZ goedgekeurd.
Op 25 april 2025 heeft de VRGZ de controleverklaring van de onafhankelijke accountant ontvangen. Uit de controleverklaring blijkt dat de conceptjaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van de VRGZ op 31 december 2023, in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Er zijn verder geen bijzonderheden geconstateerd en/of opmerkingen geplaatst die relevant zijn voor de zienswijze.

1.2 Conceptbegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 van de VRGZ is met inbegrip van de reserves structureel sluitend.

Een van de belangrijkste voorwaarden om in te stemmen met de begroting is dat deze structureel sluitend is. In 2025 is een incidenteel nadeel van €100.000,- aangezien de incidentele lasten €200.000,- bedragen en de incidentele baten €100.000,- ten behoeve van de kantoorautomatisering. Door het inzetten van de reserve herziening meerjarenonderhoudsplan (MJOP) is de begroting structureel sluitend.

1.3 Ontwerpbegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 van de VRGZ is conform de BRN-norm.

De Adviesfunctie stelt, in samenspraak met de verschillende gemeenschappelijke regelingen, de begrotingsrichtlijnen regio Nijmegen (hierna: BRN) op. De notitie BRN 2025 vormt de planning en financiële uitgangspunten die de gemeenschappelijke regelingen kunnen hanteren bij het opstellen van hun jaarrekening en begroting.

1.4 De gemeenteraad heeft het recht om een zienswijze te geven.

Het recht om een zienswijze te geven is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen. In lijn met bovenstaande besluiten zijn onze zienswijzen verwoord in bijgevoegde voorlopige zienswijzebrief. Hiermee wordt het dagelijks bestuur van de VRGZ geïnformeerd over de zienswijze van de gemeente Culemborg ten aanzien van de 'conceptjaarrekening 2023' en de 'ontwerpbegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028'.

Conceptjaarrekening 2023

1.5 De algemene reserve is aangevuld tot gewenste bestuurlijke norm van 5%.

Indien positieve resultaten worden behaald geldt als uitgangspunt dat een toevoeging plaatsvindt aan de algemene reserve tot de bestuurlijke norm. Door toevoeging van €207.000,- aan de bestaande algemene reserve wordt de bestuurlijke norm van 5% bereikt.

1.6 Aan het Algemeen Bestuur wordt met deze jaarrekening voorgesteld het overige resultaat toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemde reserve herziening meerjarenonderhoudsplan (MJOP).

Aan het Algemeen Bestuur is voorgesteld om een nieuwe bestemde reserve te vormen voor de kosten die voortkomen uit de herziening van het MJOP. Iedere vijf jaar is er sprake van een herijking van het MJOP, conform bestuurlijke wens. Het voorstel luidt om het resultaat dat resteert na toevoeging aan de algemene reserve, toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemde reserve (€2.555.000,-). Deze reserve wordt voorgesteld om stabiliteit te bieden gedurende het onderzoek kostenverdeelsystematiek en de toekomstverkenning vastgoed. Dit betekent wel dat er in 2023 geen geld terugvloeit naar de deelnemende gemeenten. De gemeenteraden hebben het Algemeen Bestuur verzocht eerst met een plan te komen rondom de toekomst van het vastgoed alvorens te komen tot een structurele verhoging. Hiervoor loopt dit jaar een onderzoek. Naar aanleiding van het onderzoek naar kostenverdeelsystematiek en de toekomstverkenning vastgoed, kan beoordeeld worden welke middelen er precies nodig zijn. Hier wordt in de zienswijze aandacht voor gevraagd.

1.7 Door het aanvullen van de reserve aanvaardbare kosten RAV is bijna de gewenste norm van 10% bereikt.

Door toevoeging van het resultaat aan de bestemde reserve RAV is de reserve nu 9% van de opbrengsten. De bekostiging van de RAV loopt echter niet via de deelnemende gemeenten, maar via zorgverzekeraars. Omdat dit toch onderdeel uitmaakt van de gehele conceptjaarrekening wordt hier ook een uitspraak over gevraagd.

1.8 Adviesfunctie: instemmen met de conceptjaarrekening en de bestemmingsvoorstellen van de VRGZ.

Het advies van de Adviesfunctie is om in te stemmen met de voorlopige conceptjaarrekening 2023 en het over 2023 behaalde resultaat. Ook adviseert de Adviesfunctie de deelnemende gemeenten in te stemmen met de bestemmingsvoorstellen van het positieve resultaat van €3.076.000,-. Een overzicht van de bestemmingsvoorstellen is weergegeven bij 'financiën'.

Ontwerpbegroting 2025

1.9 De uitzettingen die gericht zijn op de primaire dienstverlening, zijn nodig om cruciale dienstverlening kunnen waarborgen, anders dan de Adviesfunctie adviseert.

De hogere deelnemersbijdrage bestaat onder andere uit arbeidsmarktproblematiek en formatie veilig bouwen. Net zoals gemeenten heeft de VRGZ in toenemende mate moeite om personeel te vinden en te behouden. Een uitbreiding van de formatie werving en selectie is noodzakelijk vanwege sterke toename in het aantal vacatures (in 2023 waren er 90 vacatures). Daarnaast wordt er extra ingezet op activiteiten voor werving en selectie en arbeidsmarktcommunicatie. In de begroting 2024 is door het Algemeen Bestuur ingestemd met de uitbreiding van de formatie van de afdeling Veilig bouwen met 1 fte. Na een jaar zou worden gekeken of dit voldoende was. Het aantal aanvragen is wederom toegenomen en de complexiteit zullen niet afnemen. Om de continuïteit en de kwaliteit van de adviesaanvragen te kunnen garanderen is het voorstel om nogmaals 1 fte toe te voegen aan het team Veilig Bouwen. Zonder uitbreiding zal extern moeten worden ingehuurd om de wettelijke termijnen van vergunningen te behandelen. Door capaciteitsgebrek kan er niet tijdig een advies worden uitgebracht met als gevolg dat hiermee mogelijk gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.

1.10 De uitzettingen m.b.t. energielasten liggen niet in lijn met de regels over de indexering.

Als gevolg van de gestegen prijzen voor energie en belastingen stijgen de jaarlijkse energielasten voor de VRGZ. De VRGZ heeft een nieuw contract af moeten sluiten in hoogtijdagen, als gevolg van faillissement van de vorige maatschappij. Prijsstijgingen moeten binnen de reguliere BRN-norm worden opgevangen, zoals de Adviesfunctie ook aangeeft.

Meerjarenraming 2026-2028

1.11 In de meerjarenraming 2026-2028 is opgenomen dat door het MJOP de onderhoudskosten gaan stijgen.

Zoals in 3.1.2 beschreven, is er een herziening van het MJOP. Op basis daarvan kan al geconcludeerd worden dat er nu al noodzakelijk onderhoud nodig is om de condities van de panden op peil te houden. Deze te verwachte hogere kosten worden t/m 2027 gedempt door de voorgestelde bestemde reserve herziening MJOP. Vanaf 2028 is deze bestemde reserve uitgeput, daarvoor wordt in 2028 een hogere bijdrage verwacht. In de zienswijze wordt aangegeven dat we hier kennis van nemen.

1.12 Door in de zienswijzebrief de nijpende financiële situatie in de gemeente Culemborg te noemen, maken we de GR tijdig deelgenoot van onze financiële uitdaging.

In alle zienswijzebrieven van de deelnemende GR-en nemen we dezelfde passage op. Hierdoor nemen de GR-en mee in de context waarin we als gemeente opereert en geven we concrete handreikingen op uitzettingen. In de zienswijze geven wij bijvoorbeeld mee om de noodzakelijkheidstoets uit te voeren m.b.t. innovatie van de brandweer.

Kanttekeningen:

1.1 Toekomstige financiële risico's.

Er zijn ontwikkelingen die financiële risico's met zich meebrengen. De VRGZ heeft deze geanalyseerd en de financiële omvang bepaald. De grootste tien risico's zijn: verduurzaming vastgoed, kapitaallasten vastgoed, arbeidsmarktproblematiek, klimaatverandering, omgevingswet, WNRA, leveringsproblematiek, cybercriminaliteit/beveiligingsincident, epidemie en prijsstijgingen.

1.2 Financiële risico's niet helemaal afgedekt maar wel sterk verbeterd.

Als alle risico's zich tegelijkertijd voordoen is de verwachte weerstandscapaciteit niet toereikend om de geïnventariseerde en gecalculeerde risico's te dekken. Naarmate de gecalculeerde risico's zich daadwerkelijk voordoen zal de VRGZ hiervoor bezuinigingsmaatregelen moeten treffen. Dit is een risico voor de deelnemende gemeenten, ieder naar rato van de bijdrage.

Voor de gemeente Culemborg is dat € 217.000 Dit is wel sterk verbeterd ten opzichte van voorgaande jaar, vanwege de risico inschatting m.b.t. prijsstijgingen. Het aanvullend risico hebben wij opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement van onze eigen jaarstukken 2023 en wordt opgenomen in de gemeentelijke begroting 2025.

Kosten, Baten, Dekking:

Conceptjaarrekening 2023
De inbreng van de gemeente Culemborg voor uitvoering van de VRGZ-taken was in 2023 begroot en gerealiseerd op € 2.229.826-. Het daadwerkelijke programma is gerealiseerd binnen de begroting.

Het gerealiseerde resultaat voor de VRGZ is €3.076.000,- positief en bestaat uit:

- *C&R €2.762.000,- positief*
  Het resultaat van het programma C&R is positiever dan de begroting en conform verwachting in de tussentijdse rapportage tot en met augustus 2023. Uit een analyse blijkt dat het positieve resultaat incidenteel van aard is. De structurele componenten zijn per saldo negatief. Dit heeft deels te maken met prijsstijgingen (zoals onderhoud werkmaterieel, huisvestingslasten en energie), een toenemende complexiteit van incidenten (vrijwilligersvergoedingen) en stijging van de kosten voor Arbo aspecten en werving & selectie (hoger verloop, krapte arbeidsmarkt, terugdringen ziekteverzuim).

- *RAV €314.000,- positief*
  Het resultaat van het programma RAV is positiever dan in de begroting werd aangenomen. Het resultaat wordt veroorzaakt door aanvullende afspraken over de financiering van de meldkamer na intensieve gesprekken met zorgverzekeraars. Zorgverzekeraars hebben budget ter beschikking gesteld voor extra diensten. De diensten zijn niet het hele jaar ingezet maar wel volledig gefinancierd waardoor het resultaat geflatteerd is.

Voor de programma C&R en RAV wordt het volgende voorgesteld:

Voorstel bestemming resultaat 2023	C&R	RAV
Gerealiseerd resultaat	€2.762.000,-	€314.000,-
Toevoegen aan algemene reserve C&R	€207.000,-	
Toevoegen aan bestemde reserve herziening meerjarenonderhoudsplan	€2.555.000,-	
Toevoegen aan reserve aanvaardbare kosten RAV		€314.000,-
Totaal	€0,-	€0,-

Ontwerpbegroting 2025
De deelnemersbijdrage voor 2025 voor onze gemeente is in de voorliggende begroting van de VRGZ als volgt opgebouwd:

	VRGZ	**Gemeente Culemborg**
Gemeentelijke bijdrage 2024	€48.760.837	€ 2.383.322
Bij: index 2025 (4,62%)	€2.252.750	€ 110.110
Bij: Natuurbrandbeheersing	€100.000	€ 4.888
Bij: Innovatie brandweer	€150.000	€ 7.332
Bij: Arbeidsmarktproblematiek	€140.000	€ 6.843

Bij: Juridische ondersteuning	€115.000	€ 3.099
Bij: Formatie Veilig bouwen	€95.000	€ 2.560
Bij: Informatie veiligheid	€65.000	€ 3.177
Bij: Energielasten	€165.000	€ 8.065
Gewijzigde gemeentelijke bijdrage 2025	€51.843.587	€ 2.534.001

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage gemeente Culemborg
In de Kaderbrief 2025 VRGZ zijn ontwikkelingen geschetst die op de VRGZ afkomen. Er zijn diverse autonome ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen, die voortvloeien uit wettelijke taken van de veiligheidsregio. Deze zijn onontkoombaar en niet beïnvloedbaar door de VRGZ. De VRGZ zoekt naar mitigerende maatregelen, maar een uitzetting is onvermijdelijk om de huidige kerntaken uit te kunnen blijven voeren. In de begroting zijn geen verdere mogelijkheden om dit op te lossen zonder de primaire dienstverlening aan te tasten. Dit is aangegeven in de Kaderbrief 2025 VRGZ. In de begroting 2025 is van de VRGZ staat een hogere gevraagde deelnemersbijdrage. Dit heeft betrekking op de reguliere indexering (4,62%), een project natuurbrandbeheersing, innovatie bij de brandweer, arbeidsmarktproblematiek, juridische ondersteuning, formatie veilig bouwen, versterken informatieveiligheid, energielasten en herziening MJOP.

Personele en/of Juridische gevolgen:

N.v.t.

Communicatie en Burgerparticipatie:

Het besluit wordt per brief kenbaar gemaakt aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Bijlagen:

1. GZDGCB1449266/1471221 Zienswijze VRGZ jaarstukken 2023 en begroting VRGZ
2. GZDGCB1449266/1449510 Jaarstukken 2023 VRGZ v1.0
3. GZDGCB1449266/1449511 Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 VRGZ v1.0
4. GZDGCB1449266/1449512 Aanbieding raden jaarstukken 2023 en begroting 2025 VRGZ
5. GZDGCB1449266/1452563 Controleverklaring van de onfhankelijke accountant

Raadsbesluit

Registratienummer: GZDGCB1449266/1449815

De gemeenteraad van Culemborg besluit:

1. Zienswijze GZDGCB1449266/1471221 te versturen aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheídsregio Gelderland-Zuid

---

Aldus besloten in de vergadering van de Raad,

Gehouden op 13 juni 2024.

De griffier	De voorzitter
D. van der Harst	G. van Grootheest